

BILTEN

NAJNOVIJE U SVETU ENERGETIKE

CENA CO₂

Tri preduslova za postizanje prave cene CO₂
Makron: EU da odredi minimalnu cenu za CO₂

Da li je reforma EU ETS šeme dovoljna da zadovolji obećanja iz Pariza?

Energetska zajednica: Smernice za podršku zelenoj energiji

Poljska: Totalno neprihvatljive EU reforme tržišta električne energije

Zaokret u formiranju berzi električne energije u Energetskoj zajednici

Mnogo otvorenih pitanja pred projektom LNG Krk

SADRŽAJ

Da li je reforma EU ETS šeme dovoljna da zadovolji obećanja iz Pariza?	OVDE
Kako napraviti efektivan sistem za cenu CO2?	OVDE
Tri preduslova za postizanje prave cene CO2	OVDE
Makron: Evropa mora da odredi minimalnu cenu za ugljendioksid	OVDE
Energetska zajednica: Smernice za podršku zelenoj energiji.....	OVDE
IEA: Rast potrošnje energije u svetu praćen rastom emisija.....	OVDE
Norveška prihvata Treći EU energetske paketa	OVDE
Ustupak opoziciji: Država ostaje vlasnik interkonektora	OVDE
Potrošnja električne energije u EU upadljivo odvojena od ekonomskog rasta.....	OVDE
Poljska: Totalno neprihvatljive EU reforme tržišta električne energije.....	OVDE
Poljska, poslednja u EU, potpisala zakon o globalnom klimatskom sporazumu.....	OVDE
Zaokret u formiranju berze električne energije u Energetskoj zajednici.....	OVDE
Albanija privatizuje distributera energije	OVDE
Podmorski dalekovod između Italije i Crne Gore pre 2020.	OVDE
Nesaglasnost među EU pravnicima oko promena pravila o offshore gasovodima.....	OVDE
Nemačka izdala sve dozvole za Severni tok 2.....	OVDE
Mnogo otvorenih pitanja pred projektom LNG Krk	OVDE
Hrvatska - Napredna brojila svim potrošačima do 2030.	OVDE
Hrvatska će uvoziti sve više električne energije.....	OVDE

Da li je reforma EU ETS šeme dovoljna da zadovolji obećanja iz Pariza?

LONDON – Pretposlednjeg dana februara ove godine, države članice Evropske unije su formalno odobrile reformu sistema trgovanja emisijama EU (EU ETS) za fazu IV (2021-2030) (Vidi [BILTEN AERS # 466](#)). Posle više od dve godine pregovora od kada je EU objavila početni predlog za reformu, zeleno svetlo Saveta EU je bio poslednji politički korak pre implementacije.

Od proleća 2017. i pregovora za postizanje ambicioznijih ciljeva u trijalogu (Komisija-Parlament-Države članice), cena dozvole za emisiju tone CO₂ u EU ETS udvostručila se sa pet na deset evra, što je najviši nivo za šest godina. Može li ova reforma EU ETS podržati ovaj rastući trend cena dozvola do 2030? Da li će moći da ispuni nivo *cene ugljenika* u skladu sa Pariskim sporazumom?

Odobrena reforma EU ETS-a je zapravo ambicioznija od prvobitnog predloga Evropske komisije iz 2015., jer pretenduje da učini ovu šemu efikasnijom u postizanju cilja smanjenja emisije CO₂ od -43% u industriji i energetskom sektoru do 2030. Inače, ova revizija EU ETS direktive bila je predmet političkog kompromisa, zbog vrlo osetljive ravnoteže između klimatskih ambicija i očuvanja konkurentnosti EU industrije.

Što se tiče jačanja klimatskih ambicija, reforma treba da uvede sledeće mere:

Ukupan broj dozvola za emisije biće smanjivan svake godine za 2,2%, odnosno počev od 2021. uz godišnje povlačenje 48 miliona dozvola (prema trenutno 38 miliona).

Broj dozvola koje će biti prebačene u Rezervu za stabilnost tržišta (Market Stability Reserve - MSR), koji će biti operativan 2019. godine, biće udvostručen do kraja 2023. godine (stopa povlačenja od 24% umesto 12%) kako bi brže apsorbirala višak dozvola na tržištu.

Do 2023. aktiviraće se novi mehanizam kojim se ograničava validnost dozvola zadržanih u MSR-u preko određenog nivoa (kada obim MSR-a premaši obim aukcija iz prethodne godine).

Revizija EU ETS Direktive takođe uključuje **jedan broj mera namenjenih zaštiti industrije** od rizika ispuštanja ugljenika.

Broj besplatnih dozvola iznosiće 43% od ukupnog broja (i 57% od aukcioniranih), uz uslovno povećanje od 3%.

Dinamičnija pravila besplatne raspodele biće zasnovana na sadašnjim nivoima proizvodnje i ažuriranim vrednostima repera intenziteta ugljenika.

Sektori sa najvećim rizikom od curenja ugljenika će imati koristi od besplatnih dozvola tokom faze IV. Za sektore koji su manje izloženi tom riziku, stopa slobodne raspodele iznosiće 30% njihove referentne vrednosti i postepeno će se smanjiti posle 2026, s izuzetkom sektora daljinskog grejanja.

FT: Kako napraviti efektivan sistem za cenu CO2?

LONDON - U okviru opšteg pristupa - omogućavanja da svaka zemlja na svoj način ispuni svoje klimatske ciljeve, putem "nacionalno utvrđenog doprinosa" (jedinu izvodljiv pristup), države mogu same da se opredele za opcije - cene ugljendioksida, ili poreza na CO2 ili plafona emisija i trgovinski sistem, piše *Financial Times*.

One takođe mogu da kreiraju hibridne verzije. Ipak, pojam saglasnosti sa globalnim sistemom cena ima očigledne zasluge.

Obećavajući kompromis, koji je u razmatranju, je da se dobrovoljno povežu različite nacionalne (i evropske) šeme cena.

Tri preduslova za postizanje prave cene CO2

EU ETS je na putu da ostvari cilj za 2020. o smanjenju emisija od 21%, ali ova ažurirana direktiva neće biti dovoljna da ova osnovna poluga evropske klimatske politike bude glavni pokretač dekarbonizacije industrije i energije do 2030. godine, u skladu sa ambicijama Pariskog sporazuma. Tržišni analitičari se slažu da bi cena dozvole za emisije ugljen dioksida mogla da bude u rasponu od 10 evra u 2020. godini do 25 evra u 2030., dok Komisija na visokom nivou o cenama ugljenika ide dotle da zagovara putanju cene između čak 34 i 68 evra po toni CO2 za 2020., pa između 43 i 85 evra za 2030.

Da bi se ostvario ovaj ekonomski podsticaj klimatske politike, do 2030. moraju biti ispunjena tri uslova, navode konsultanti iz Carbon Clear:

USLOV 1: Uvođenje upravljanja EU ETS do 2020. godine.

Različite energetske i klimatske politike država članica mogu uticati na funkcionisanje EU ETS. Da bi se poboljšala transparentnost i adresirala preklapanja, Evropa mora da usvoji uredbu o upravljanju Energetskom unijom, koju je Komisija predložila u novembru 2016. godine kako bi se osigurala usklađivanje politika sa ciljevima EU, a takođe omogućila fleksibilnost prilagođavanju lokalnim uslovima i potrebama.

USLOV 2: Jačanje do 2021 otpornosti EU ETS-a od efekata drugih politika koje slabe njen uticaj na cenu.

Smanjenje emisije izazvane politikama obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti trebalo bi da bude dovoljno za postizanje cilja EU ETS od -43% do 2030, ograničavajući ulogu tržišta. Ciljevi ovih energetske politika mogli bi se dodatno povećati do 2030. godine. Konačno, druge mere, kao što su uvođenje najniže cene CO2 ili postepeno zatvaranje elektrana na uglj u nekim državama članicama, mogle bi dovesti do daljeg smanjenja emisija. Da bi se upravljalo interakcijama između EU ETS i energetske politika, stopu povlačenja dozvola iz MSR treba povećati nakon prvog pregleda zakazanog za 2021, navodi Carbon Clear.

USLOV 3: Usklađivanje EU ETS-a sa dugoročnim planom ostvarenja karbon-neutralne EU u skladu sa Pariskim sporazumom do 2025.

Povećanje linearnog faktora smanjenja emisije EU ETS - sada od 2,2% - biće od suštinskog značaja za obezbeđivanje koherentne dekarbonizacije EU do 2050. godine.

Ako EU ne ispuni ova tri uslova, cena ugljendioksida koju donosi EU ETS neće biti dovoljna da nakon 2025. godine podstakne uspešnu nisko-karbonsku transformaciju energetske i industrijske sektora EU i da se ispoštuje ono što je Unija obećala u Pariskom sporazumu.

Sledeći koraci koje bude preduzela Evropa su od vitalnog značaja, konstatuju analitičari portala Carbon Clear.

Makron: Evropa mora da odredi minimalnu cenu za ugljendioksid

BRISEL – Evropa mora da odredi minimalnu cenu za ugljendioksid, rekao je 29. marta francuski predsednik Emanuel Makron i predložio uvođenje poreza na uvoz iz ne-EU zemalja koje ne čine dovoljno u politici sprečavanja klimatskih promena, javlja Reuters.

Makron je podvukao da će Francuska do 2022. povećati cenu ugljendioksida koji se emituje u toj zemlji na 84 evra po toni, sa ovogodišnjih 44 evra. On je međutim konstatovao da tržište za trgovanje emisijama CO₂ ne funkcioniše efikasno na nivou Evrope. "Potrebna nam je donja evropska cena za ugljenik, što neće biti lako ostvariti, jer je sa svih strana biti otpora," rekao je Makron na konferenciji o održivom rastu u Briselu. Ta minimalna cena će podstaći investicije u zelenu energiju, ali bi morala biti praćena porezima na dobra iz zemalja van granica Evrope koji se ne odlučuju za ista klimatska rešenja.

Energetska zajednica: Smernice za aukcije za obnovljivu energiju

BEČ - Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Sekretarijat Energetske zajednice (SEnZ) objavili su Smernice kako bi pomogli zemljama u izradi i implementaciji procesa organizovanja aukcija za podršku obnovljivim izvorima energije.

Kako je **saopšteno iz SEnZ**, sve više zemalja preko sistema nadmetanja određuje nivoe i bira primaocce podrške za obnovljivu električnu energiju. Ova aukcijska nadmetanja sa velikim uspehom dovode do smanjenja troškova proizvodnje obnovljive energije, u mnogim slučajevima ispod troškova proizvodnje konvencionalne električne energije.

„Smernice za politiku konkurentne selekcije za podršku obnovljivim izvorima energije“ uvode najbolju praksu za ključne principe projektovanja takvih nadmetanja," navodi Sekretarijat. „Šeme podrške obnovljivim izvorima energije moraju biti kompatibilne sa pravilima državne pomoći kako bi omogućili pošteno nadmetanje na tržištu. Samo takav prilaz otvara put održivoj energetskej budućnosti u Energetskej zajednici i šire," naveo je direktor SenC, Janez Kopač.

Objavljene smernice su podeljene u četiri glavna područja koja razmatraju sveobuhvatni okvir za konkurentni proces i izbore za vrstu nabavki, proces selekcije i mehanizam za pružanje podrške. Svaka od četiri tačke uključuje sugestije o organizaciji aukcija, postavljanje propisa i ograničenja, kao i procedure za izbor.

Za potrebe Smernica izraz "aukcije" odnosi se na pristup koji deli zajedničku osobinu oslanjanja na konkurentni proces, a ne na administrativnu odluku "polazeći od jednostavnih tendera do složenijih metoda odabira", stoji u Smernicama.

Svrha Smernica je da utvrdi zajedničku poziciju SEnZ-a i EBRD-a o ključnim principima dizajna koje treba usvojiti kako bi konkurentno postavili nivo i odabrali primaocce javne podrške za obnovljivu električnu energiju.

IEA: Rast potrošnje energije u svetu praćen rastom emisija

PARIZ - Potražnja za energijom u svetu u 2017. je uvećana za 2,1%, ili preko dva puta više u odnosu na 2016. godinu, objavila je Međunarodna agencija za energiju (IEA). Kako se ističe u „Izveštaju o globalnom stanju energetike i CO₂ u 2017. godini“, u 2016. godini je ta stopa iznosila 0,9%, što je inače odgovaralo proseku u proteklom petogodišnjem razdoblju.

U tom porastu potrošnje energije najveći udeo, veći od 40%, imaju Kina i Indija, ali se čak 72% potreba u te dve zemlje pokriva fosilnim gorivima (naftom, gasom u ugljem), a iza toga dolaze obnovljivi izvori (25%) i nuklearna energija.

Proizvodnja električne energije uvećana za 3,1%, značajno brže od rasta ukupne potrošnje energije.

Potražnja za prirodnim gasom u svetu porasla je u 2017. godini za 3%, pri čemu je taj energent pokrivano 22% globalne potrošnje energije, što se duguje ponajviše relativno niskim cenama. Međutim, čak 80% udela u tom povećanju otpada na industriju i zgradarstvo, a ne na proizvodnju električne energije. Potrošnja sirove nafte uvećana je za 1,6%, što je preko dva puta više od trenda u prethodnih deset godina, a pripisuje se potražnji u sektoru transporta i petrohemiji.

S druge strane, upadljivo je i da je potražnja za ugljem u svetu porasla za jedan odsto, što znači da je okrenut trend iz prethodne dve godine, a to se prvenstveno pripisuje otvaranju novih termoelektrana u Aziji. Samim tim došlo je i do povećanja emisija ugljen-dioksida u 2017. i to za 1,4% pa je zabeležen negativni istorijski rekord od čak 32,5 Gt, čime je ujedno zaustavljeno smanjenje emisija iz prethodne tri godine.

U 2017. je takođe uvećana i upotreba nuklearne energije i to za tri odsto pa su nuklearke pokrivala 10% potražnje za električnom energijom u svetu.

Ipak, najveći rast zabeležila je proizvodnja energije iz obnovljivih izvora – od 6,3% - prvenstveno usled ekspanzije vetroelektrane, na koje otpada čak 36% udela u pokrivanju povećane potražnje, a zatim solarnih i hidroenergetskih kapaciteta.

Rast energetske efikasnosti se upadljivo usporio, sa poboljšanjem globalnog energetskeg intenziteta za svega 1,7% u 2017, u poređenju sa prosekom od 2,3% iz prethodne tri godine, usled očiglednog usporavanja sprovođenja mera politike energetske efikasnosti i nižih cena energije, navodi IEA.

Norveška prihvata Treći EU energetska paket

OSLO – Parlament Norveške izglasao je 22. marta usvajanje Trećeg paketa energetskih pravila Evropske unije, čime je ovaj „EU autsajder“ omogućio svojim kompanijama da ostanu punopravni učesnici na evropskom energetskom tržištu.

Ta skandinavska država je strahovala da bi u protivnom izgubila bliske odnose sa Evropskom unijom, imajući u vidu da je smisao tog paketa podređen ideji stvaranja otvorenog, odnosno jedinstvenog evropskog energetskog tržišta, uz jačanje centralizovanog regulatornog nadzora.

Cilj Trećeg paketa je dodatno otvaranje tržišta prirodnog gasa i električne energije unutar EU, a njegovi ključni elementi su razdvajanje vlasništva nad prenosnim, odnosno transportnim mrežama u kompanijama koje su istovremeno proizvođači i prodavci energije, kao i uspostavljanje Nacionalnog regulatornog tela (NRA) za svaku zemlju članicu, kao i forum NRA za koordiniranje njihovog zajedničkog rada.

Norveška je članica Evropskog ekonomskog prostora (EEA), koji obezbeđuje slobodno kretanje ljudi, robe, usluga i kapitala na jedinstvenom evropskom tržištu, uključujući i slobodu izbora boravka u bilo kojoj zemlji unutar te oblasti. Pošto je osnovana 1994. godine, EEA je obezbeđivala norveškim kompanijama ravnopravan pristup evropskom jedinstvenom tržištu, u zamenu za usvajanje zajedničkih tržišnih pravila EU. Prema ugovoru o EEA, Oslo zadržava pravo da odustane od pravila, ali to nikada nije učinio jer bi Brisel mogao da ukine druge delove sporazuma.

Ustupak opoziciji: Država ostaje vlasnik interkonektora

OSLO - Ipak, da bi obezbedila podršku opozicije, vlada u Oslu je obećala da će svi energetski kablovi koji povezuju Norvešku sa drugim zemljama EU biti u državnom vlasništvu.

To dovodi u pitanje realizaciju NorthConnect (Severna veza) projekta, sa izgradnjom 1.400MW podmorskog interkonektora između Norveške i Škotske.

NorthConnect, naime, realizuje privatni konzorcijum tri norveške firme i švedskog Vattenfall-a. Pod novim okolnostima bi trebalo da ga preuzme državni norveški operater prenosnog sistema Statnett, što dovodi u pitanje realizaciju ovog projekta.

A to bi značilo povlačenje evropskih subvencija za taj multimilijardski posao, piše *Finance Apprise*

Potrošnja električne energije u EU upadljivo odvojena od ekonomskog rasta

BRISSEL - Evropska komisija je 26. marta u izveštaju o tržištu električne energije potvrdila da je u proteklih nekoliko godina potrošnja električne energije u Evropskoj uniji očigledno bila odvojena od ekonomskog rasta. BDP EU porastao je za skoro 12% između 2010 i kraja 2017; u istom periodu potrošnja električne energije smanjena je za 4%.

Poljska: Totalno neprihvatljive EU reforme tržišta električne energije

VARŠAVA - Poljski elektroenergetski sektor odbacio je predlog eliminisanja državnih subvencija za proizvodnju struje iz uglja, koje je u sklopu predložene revizije EU pravila za tržište električne energije, podržao Evropski parlament. Iz elektroenergetske privrede Poljske konstatovano je da je to dokaz postojanja dvostrukih standarda, jer u velikoj meri izuzima od ove mere nemačke termoelektrane.

Predloženo fazno ukidanje tzv. "mehanizama kapaciteta" - ili državne pomoći za elektrane - na kraju će "ugušiti" tranziciju Poljske ka „čistijem“ energetskom miksu, tvrde predstavnici tog sektora poljske energetske privrede.

Predlog Evropskog parlamenta da se napravi razlika između "strateških rezervi", koje su podobne za državnu pomoć i "tržišta kapaciteta", koje bi trebalo na kraju ukinuti, "potpuno je neprihvatljiv" za poljski energetski sektor. „Jer se zapravo radi o određivanju država kojima jeste i kojima nije dozvoljeno da u ovom mehanizmu zadrže TE na uglj,“ kaže Monika

Morawiecka iz Poljskog elektroenergetskog udruženja (PKEE).

"Mi (Poljska) imamo tržište kapaciteta, a druge zemlje imaju strateške rezerve", rekla je ona u aludirajući na Nemačku i Belgiju, kojima je nedavno Evropska komisija odobrila nastavak subvencionisanja „strateških rezervi“, dizajniranih da prate proces postepenog zatvaranja nuklearnih elektrana u tim zemljama.

Evropska komisija, koja je u novembru 2016. godine objavila ovu reformu u sklopu zakonodavnog paketa o "Čistoj energiji", zatražila je zabranu državne pomoći elektranama koje emituju više od 550g CO2 po kilovat času - predlog koji praktično zabranjuje subvencije za TE na uglj kao i neke neefikasne elektrane na gas.

"Za nove pogone, u osnovi smo rekli: nema subvencija od prvog dana stupanja na snagu uredbe, a zatim prelazni period od pet godina za postojeće elektrane", objasnio je Florian Ermacora, iz Direkcije za energetiku Evropske komisije i jedan od autora reforme tržišnih pravila.

Međutim, ministri energetike EU bili su "velikodušniji" na vremenskom okviru i dali su EU zemljama "nasledna" prava za odobrene ugovore o državnoj pomoći dok je "Parlament bio bliži predlogu Komisije", rekao je Ermacora učesnicima na događaju EURACTIV. Ključna razlika je između strateških rezervi i tržišta kapaciteta koje je doneo Parlament, objasnio je on.

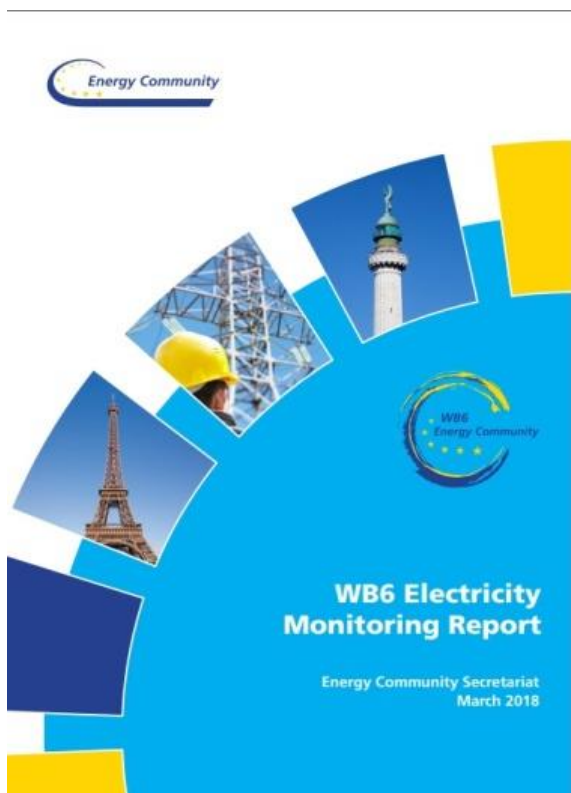
Kako Parlament, tako i Savet EU, moraju postići dogovor o identičnom tekstu pre nego što se odobri reforma, što najavljuje napete pregovore u drugoj polovini godine, kada se očekuje da počnu.

Poljska potpisala zakon o globalnom klimatskom sporazumu

VARŠAVA – Poljska je u četvrtak postala i poslednja EU država koja je ratifikovala globalni sporazum sa namerom da se obezbedi zakonski okvir za smanjenje emisije ugljenika. EU taj sporazum ne može usvojiti kao celina sve dok svi članovi to ne učine. Namena propisa je da stvori pravni okvir za smanjenje emisije CO2 do 2020. godine, kada će sporazum o klimatskim promenama u Parizu sa potpisom 200 zemalja stupiti na snagu. Iz kabineta predsednika je, međutim, takođe saopšteno da Poljska planira da podnese dodatnu deklaraciju, sa ciljem da osigura pravo odlučivanja o izvorima energije na koje želi da se osloni. Poljska će u decembru biti domaćin ovogodišnje runde razgovora o klimatskim promenama U.N.

Zaokret u formiranju berzi električne energije u EnZ

BEČ - Zemlje Zapadnog Balkana 6 (WB6) preusmerile su svoje aktivnosti sa razvoja nacionalnih dan-unapred tržišta električne energije odnosno berzi, na pronalaženju efikasnog rešenja koje će osigurati brzo uvođenje ovog tržišta i povezivanje sa susednim tržištima, navodi se u najnovijem [WB6 izveštaju o električnoj energiji](#) Sekretarijata Energetske zajednice (EnZ).

Međutim, u celini, Sekretariat ocenjuje ograničenim napredak regiona od poslednjeg izveštaja u novembru 2017. godine.

Prema izveštaju, reformske mere za povezivanje u oblasti električne energije u zemljama WB6 u velikoj meri zavise od krupnih institucionalnih promena na nacionalnom nivou, kao što su razdvajanje operatora prenosnog i distributivnog sistema i imenovanje operatora za dan-unapred tržište.

Izveštaj WB6 prati sprovođenje "mekih" mera kao što su razvoj spot tržišta ili berzi, prekogranično balansiranje, raspodelu regionalnih kapaciteta i međusektorske mere.

U izveštaju se navodi da se većina država inicijalno odlučila za uspostavljanje sopstvenog nacionalnog dan-unapred tržišta odnosno berzi električne energije, ali sada se fokus prebacio na pronalaženje efikasnog rešenja kroz partnerstva, koja će osigurati brže uvođenje tržišta i povezivanje sa susednim tržištima.

Nedostatak napretka u oblasti međusektorskih mera, kako se navodi u izveštaju, je značajan, posebno u pogledu daljeg otvaranja veleprodajnog i maloprodajnog tržišta.

Na maloprodajnom nivou, nijedna vlada WB6 nije preduzela aktivnosti za izbor univerzalnog snabdevača u nediskriminatornom i javnom postupku. U praksi, male kupce i domaćinstva i dalje snabdevaju po regulisanim cenama postojeći dobavljači. Regulisane cene i dalje su na nivou koji ne pruža podsticaj novim dobavljačima da uđu na tržište, navodi se u izveštaju.

Albanija privatizuje distributera energije

TIRANA – Albanska vlada najavila je da planira da izlista akcije državnog operatora distribucionog sistema OSSHEE, koji se sastoji od tri firme – za distribuciju, za prodaju i za komercijalne delatnosti, najavio je prošle nedelje premijer Edi Rama na sastanku s EU zvaničnicima.

Cilj je masovna participacija građana u toj inicijalnoj javnoj ponudi, a nikakvi dodatni detalji nisu obelodanjeni. Ovo je prvi put da Albanija ide u javnu ponudu deonica neke veće firme u državnom vlasništvu. Albanija ima cilj da do 2025. potpuno liberalizuje tržište električne energije.

Podmorski dalekovod između Italije i Crne Gore pre 2020.

PODGORICA - Podmorski dalekovod između Italije i Crne Gore biće u funkciji do kraja 2019. godine. U međuvremenu, partner Elektroprivrede Crne Gore u ovom projektu, italijanska energetska kompanija Terna prepolovila je kapacitete dalekovoda, dela Trans-balkanskog elektroenergetskog koridora, s 1,2 GW na 600 MW, s naponom od 400 kV, objavio je **Balkan Green Energy News**.

Nesaglasnost među EU pravnicima oko promena pravila o offshore gasovodima

BRISEL - Advokati EU pružili su opreznu podršku prošle nedelje predlogu izvršne vlasti bloka da proširi svoja pravila o energetskom tržištu na regulisanje offshore gasovoda, uključujući i planirani ruski North Stream 2. Evropska komisija je u okvirima svojih prava pripremila taj amandman, stoji u mišljenju u koje je **Reuters** imao uvid.

To je u suprotnosti sa ocenom pravne službe Saveta EU koja tvrdi da je promena zakona nasilje nad UN konvencijom o pravima mora. Pravnici EU kritikovali su regulatore zbog ne sprovođenja procene uticaja projekta, rekavši da je na državama članicama da odluče da li je "prikladno i ne prevazilazi ono što je neophodno za postizanje zadatih ciljeva". Odredbe za izuzeće od novih pravila za postojeće offshore cevovode iz trećih zemalja nisu opravdane ili ograničene vremenom, piše **Euractiv**.

Nemačka izdala sve dozvole za Severni tok 2

ZUG - Kompanija Nord Stream 2 AG dobila je dozvole za izgradnju i eksploataciju gasovoda u nemačkoj posebnoj ekonomskoj zoni. „Federalni resor za plovidbu i hidrogradnju izdali su odobrenje za izgradnju 30 kilometara cevovoda u skladu sa zakonom o rudarstvu Nemačke", navodi se u saopštenju.

U januaru je izvođač radova na projektu dobio i odobrenje za izgradnju i eksploataciju morskog dela Severnog toka 2 u teritorijalnim vodama Nemačke. Na ovaj način, ruski gasovod je dobio sva potrebna odobrenja za početak gradnje.

Mnogo otvorenih pitanja pred projektom LNG Krk

ZAGREB, BRISEL – Uprkos izdašnog poklona od sto miliona evra koji je Evropska komisija odobrila hrvatskom projektu terminala za utečnjeni prirodni gas na Krku - LNG Krk – ostaje otvoreno pitanje kako izvođači ovog posla misle da prikupe ostatak sredstava za investiciju čiji se troškovi cene na 360 miliona evra, piše (30. marta) **Euractiv**.

Rukovodstvo firme LNG Hrvatska, koja treba da realizuje projekat, saopštilo je u februaru da je juni konačan rok za usvajanje finalne investicione odluke, ako se želi ispunjenje roka predviđenog za otvaranje terminala. Evropska komisija je, naime, odobrila donaciju za tu investiciju na bazi plana da LNG Krk počne sa radom u decembru 2019., a takođe i očekivanjima da radovi krenu u februaru ove godine.

Potrebne dozvole za projekat trebalo bi da se dobiju do kraja aprila, ali je iz krugova zaštitnika prirode stiglo upozorenje da oni u tom slučaju već spremaju tužbu. Indikativna je i izjava načelnice opštine Omišalj Mirele Ahmetović da će mašinerija za gradnju LNG terminala najpre morati da nju pregazi.

Osim ovih ekoloških briga, sve više se dovodi u pitanje ekonomska

opravdanost posla, imajući u vidu da slični LNG terminali u Italiji muku muče da obezbede korišćenje i deset odsto svojih kapaciteta. Jedini terminal koji radi sa preko 50% kapaciteta je Adriatic LNG, kojim rukovodi američki naftni kolos Exxon Mobil.

Krk LNG je uspeo da se kvalifikuje za osetnu investicionu injekciju iz Brisela zahvaljujući tome što je uvršćen u listu evropskih prioriternih energetskih projekata (PCI). Međutim, ta lista se nedavno našla pod udarom grupe poslanika Evropskog parlamenta, koji je osporavaju upravo zbog činjenice da sadrži previše projekata iz oblasti prirodnog gasa, što je u očiglednoj suprotnosti sa

ambicioznim klimatskim projekcijama EU. Lista PCI je zbog toga u procesu pripreme njenog trećeg izdanja, posle čega treba da dobije saglasnost Komiteta za energiju Evropskog parlamenta, a zatim i plenuma. Međutim, EU zakon ograničava poslanike na glasanje da/ne o listi kao celini, a ne o njenim pojedinačnim projektima. Sledeći važan korak biće odluka ministara energije EU o proceni uticaja na životnu sredinu i napretku novog specijalnog zakona Lex LNG, piše **Euractiv**.

Hrvatska - Napredna brojila svim potrošačima do 2030.

ZAGREB - Hrvatski distributer električne energije, HEP ODS je dužan da do 1. septembra 2020. o svom trošku sva obračunska merna mesta kupaca sa zakupljenom priključnom snagom većom od 20 kW opremi novim brojilima s daljinskim očitanjem, piše **Energetika-net**.

U Hrvatskoj je ukupno 21.199 brojila sa snagom između 20 i 30 kW, od čega je oko 3.700 u sektoru domaćinstava. Osim toga, HEP ODS će pametna brojila morati da ugradi svim preduzetnicima s priključnom snagom do 20 kW do septembra 2025., a do 2030. pametna brojila dobiće i sva domaćinstva.

Ta brojila omogućavaju merenje snage i jalove energije, kao i novi obračun potrošnje energije koji će se temeljiti na stvarnoj, a ne procenjenoj polugodišnjoj potrošnji kad su, na primer, u pitanju domaćinstva. Njihovo uvođenje je prvi korak u uspostavljanju pametne energetske mreže, tzv. smart grid i jedan je od prioriteta Evropske unije, nužan i za veći prodor tzv. distribuirane proizvodnje električne energije.

Glavno obeležje pametnih mreža je racionalni pristup proizvodnji, potrošnji i distribuciji električne energije jer napredno brojilo može da reguliše potrošnju energije u skladu sa zahtevima potrošača, ali i nekim specifičnostima mreže kako bi potrošnja bila optimalno raspoređena. Na primer, ako je korisnik s priključnom snagom do 20 kW u nekoliko sati angažovao snagu iznad tog nivoa, operator distributivnog sistema ga može obavestiti o tom prekoračenju i tražiti od njega da potrošnju smanji ili u protivnom dokupi veću snagu ili ugradi limitator.

Hrvatska će uvoziti sve više električne energije

ZAGREB - Prema istraživanju Hrvatskog operatora prenosnog sistema (HOPS), Hrvatska će od 2018. do 2022. godine uvoziti u proseku oko 43 posto potrebne električne energije godišnje.

Godišnje se u Hrvatskoj potroši oko 17,5 teravat sati, pri čemu se uvozom podmiruje 7,4 TWh. U slučaju nepovoljnih okolnosti, poput velikih suša ili kvarova na elektranama, predviđanja su osetno gora, prenosi **Slobodna Dalmacija**.

U slučaju jednog nepovoljnog događaja, koji se odnosi ili na smanjenu sposobnost proizvodnje ili na povećanje potrošnje, uvoz bi skočio na 9,3 TWh, odnosno 53 posto. 'U slučaju najcrnjeg scenarija, npr. sušne godine, veće potrošnje i gasne krize, uvoz bi išao do čak 11,6 TWh na godišnjem nivou, odnosno dve trećine potrebne struje', piše Slobodna Dalmacija.